

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВИТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради коледжу

 О.Г. Марценюк

«16» лютого 2023 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ
ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»
ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЮ 014.13 СЕРЕДНЯ ОСВИТА (МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Вінниця 2023

Методичні рекомендації щодо організації та проведення державної атестації здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

УКЛАДАЧ:

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики музичного виховання КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Агейкіна-Старченко Т.В.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського **Кравцова Н.Є.**

Методичні рекомендації розглянуто і схвалено на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання (Протокол № 7 від «15» лютого 2023р.).

Затверджено Вченою радою КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (Протокол № 7 від «16» лютого 2023 р.)

ВСТУП

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до вимог підготовки фахівців у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Статуту КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», Положення про організацію освітнього процесу.

Метою державної атестації є здобувача освіти є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам освітньо-професійної програми спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво». Державна атестація здійснюється державною екзаменаційною комісією (далі – ДЕК) після завершення навчання за освітнім ступенем бакалавр. ДЕК оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників, вирішує питання про здобуття певного освітнього рівня, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

До державної атестації допускаються здобувачі освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану підготовки бакалавра зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» (напрямую) і не мають академічної заборгованості.

Державна атестація проводиться у формі **державного комплексного екзамену з фахуз** наступних навчальних дисциплін:

1. Теорія та методика музичного навчання та виховання (Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку);
2. Теорія та методика музичного навчання та виховання (Теорія та методика викладання музичного мистецтва);
3. Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання;
4. Методика роботи з вокальним ансамблем;
5. Музична психологія;

6. Музична педагогіка;

7. Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хоровий клас та практика роботи з хором, Основний музичний інструмент).

Державний комплексний екзамен з фаху передбачає перевірку й оцінку сформованості програмних компетентностей та програмних результатів навчання.

Програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку вихованців, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

ЗК 1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність до аналізу та оцінки сучасних соціальних, освітньо-культурних процесів та явищ.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність спілкуватися, вести дискусію державною мовою як усно, так і письмово, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.

ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

ФК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.

ФК 2. Здатність розкривати системно-структурні зв'язки філософських, музикознавчих, музично-педагогічних, культурологічних, методичних понять.

ФК 4. Здатність демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні та організаційні уміння як учителя-керівника музичних колективів дитячої дошкільної, шкільної та позашкільної художньої творчості.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту творів мистецтва.

ФК 11. Здатність застосовувати методи і прийоми роботи з дитячим хоровим колективом (роботи над інтонацією, співочим диханням, звукоутворенням, дикцією, строем та ансамблем), здійснювати слуховий контроль у процесі розучування та хорового звучання, володіти вокальними вправами та дитячим хоровим репертуаром.

Програмні результати навчання:

ПРЗ 1. Знати основи теорії музики, жанри, види та напрями музичного мистецтва, музичну термінологію.

ПРЗ 2. Знати особливості розвитку європейської та вітчизняної музичної культури, педагогічні концепції музично-естетичного виховання дітей дошкільного віку та школярів.

ПРЗ 3. Знати сучасні теоретичні основи музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.

ПРЗ 4. Знати та розуміти специфіку використання методів, способів, форм музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності вчителя.

ПРЗ 8. Знати психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку дітей дошкільного віку та учнів, демонструвати критичне ставлення до світоглядних теорій у процесі розв'язання соціальних і мистецько-професійних завдань.

ПРЗ 9. Реалізовувати державний стандарт і навчальні програми в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, позашкільних формах роботи.

ПРУ 3. Виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі музично-педагогічної діяльності.

ПРУ 4. Демонструвати уміння вирішувати музично-педагогічні проблеми, оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій.

ПРУ 5. Володіти елементами логічного й образного мислення, мати здатність до аналізу і синтезу, виділення головного в освітній та організаційній діяльності вчителя та музичного керівника.

Державний комплексний екзамен з фаху за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід і недоліки в організації, змісті та методиці викладання фахових дисциплін, а також самостійної роботи студентів. Це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання як нормативних фахових дисциплін, так і вибіркових, окреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їхньому викладанні.

Програма проведення державного комплексного екзамену з фаху розробляється кафедрою теорії та методики музичного виховання та затверджується вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

1. Підготовка до державного комплексного екзамену з фаху.

1.1. Загальні вимоги до організації

державного комплексного екзамену з фаху.

Підготовка до державного комплексного екзамену з фаху проводиться згідно з розпорядженням директора навчального закладу і організовується кафедрою теорії та методики музичного виховання разом з навчальною частиною за заздалегідь розробленим планом.

На підготовку і складання державного комплексного екзамену з фаху надається не менше десяти навчальних днів, упродовж яких організовується проведення групових та індивідуальних консультацій.

Державна комісія створюється щорічно для кожного напрямку підготовки (ОС «Бакалавр») для всіх форм навчання і діє протягом календарного року. Для проведення державного екзамену створюється ДЕК, яка:

- перевіряє і оцінює теоретичну та практичну підготовку здобувачів освіти з навчальних дисциплін;
- приймає рішення про присвоєння освітньої кваліфікації (бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) та професійної кваліфікації (вчитель музичного мистецтва, керівник музичний).

Результати державного комплексного екзамену з фаху оголошуються головою ДЕК після обговорення результатів з членами ДЕК. Оцінка результатів складання державного комплексного екзамену з фаху здійснюється з урахуванням поточної успішності в порядку, передбаченому системою контролю знань, прийнятому в навчальному закладі. Повторне складання державного комплексного екзамену з фаху з метою підвищення оцінки не дозволяється. У тих випадках, коли складання державного екзамену не відповідає вимогам рівня атестації, державна комісія приймає рішення про те, що студент є не атестованим. Якщо студент не з'явився на державний екзамен, він вважається не атестованим у зв'язку з неявкою. Студенти, які не атестовані за результатами державного комплексного екзамену з фаху, або з причини неявки, мають право на повторну атестацію виключно у термін роботи державної комісії (наступний навчальний рік).

Під час підготовки до екзамену велику роль відіграють консультації. Зазвичай кожній групі дають передекзаменаційні консультації по кожній дисципліні. Консультації мають на меті надати студентам допомогу у вивченні нових і найбільш складних питань фахових дисциплін. Тому вона організовується для студентів на самому початку терміну, виділеного для підготовки й складання державного комплексного екзамену з фаху. Її можна проводити ще до закінчення читання оглядових лекцій.

На консультації викладач доводить до відома студентів:

- про етапи проведення державного комплексного екзамену з фаху;
- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення екзамену;
- про режим роботи в дні підготовки до екзамену;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення державного комплексного екзамену з фаху.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це виключає можливість для кожного студента задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також на консультації проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на державних екзаменах.

1.2. Формування Державних екзаменаційних комісій (ДЕК)

Контроль державного комплексного екзамену з фаху здійснюється ДЕК. ДЕК формується щорічно на період проведення екзамену в межах Державної екзаменаційної комісії за спеціальністю з числа викладацького складу кафедри теорії та методики музичного виховання в кількості щонайменше двох осіб на чолі з головою – висококваліфікованим фахівцем в галузі музичної педагогіки, який має вчений ступінь або звання та заступником голови екзаменаційної комісії – деканом факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва.

Пропозиції щодо голів ДЕК декан факультету повинний надати до навчальної частини до 1 листопада поточного навчального року, а пропозиції щодо складу ДЕК – до 10 грудня. Голови ДЕК з атестації бакалаврів призначаються наказом директора.

До участі в роботі ДЕК як екзаменатори можуть залучатися професори, доценти та інші викладачі випускової кафедри навчального закладу, які

здійснюють підготовку фахівців в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Персональний склад членів державної комісії і екзаменаторів затверджується директором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи державної комісії.

Одна й та сама особа може бути головою державної екзаменаційної комісії не більше трьох років поспіль.

Складання державного комплексного екзамену з фаху проводиться на відкритому засіданні ДЕК за участю всього її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

Голова ДЕК зобов'язаний:

- ознайомити всіх членів комісії з їх правами та обов'язками;
- довести до членів ДЕК основні завдання та вимоги щодо атестації здобувачів освіти, критерії оцінювання якості підготовки випускників, розклад роботи ДЕК, особливості організації та проведення усіх етапів державного комплексного екзамену з фаху;
- забезпечити роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу;
- обов'язково бути присутнім на комплексному державному екзамені, на засіданнях комісії під час обговорення результатів екзаменів, виставленні оцінок, вирішенні питань про присвоєння відповідного ступеня вищої освіти, професійної кваліфікації та видачі дипломів державного зразка або відмові у їх видачі (з необхідною аргументацією);
- контролювати роботу секретаря комісії щодо підготовки необхідних документів до початку роботи комісії та оформлення протоколів;
- складати звіт про результати роботи комісії та після обговорення його на заключному засіданні подавати директорові через навчальну частину коледжу.

Завданнями екзаменаційних комісій є:

- комплексна перевірка й оцінка практичної фахової підготовки здобувачів вищої освіти, встановлення її відповідності вимогам освітньо-професійної програми спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво»;
- прийняття рішення про присвоєння випускникам освітнього ступеня бакалавр та видачу диплому (диплому з відзнакою з урахуванням рекомендації випускової кафедри);
- розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців.

Секретар комісії призначається наказом директора навчального закладу з числа працівників факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва і не є членом комісії. Секретар комісії забезпечує правильне і своєчасне оформлення документів.

До початку роботи комісії секретар повинен:

- отримати бланки протоколів засідання комісії;
- підготувати відомість результатів успішності складання екзамену зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво);
- отримати супровідні документи (накази, розпорядження, подання голові екзаменаційної комісії щодо складання державного екзамену, відомості про виконання студентами навчального плану і отримані оцінки, залікові книжки тощо), що необхідні для забезпечення якісної та кваліфікованої роботи комісії.

Під час роботи комісії секретар:

- доводить до відома голови та членам комісії інформацію, що стосується її роботи;
- веде протоколи засідань екзаменаційної комісії.

Після засідання екзаменаційної комісії секретар комісії передає до архіву навчального закладу оформлений протокол.

Робота державних комісій проводиться у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Розклад засідань державної комісії, узгоджений з головою комісії, затверджується заступником директора з навчальної роботи і доводиться до загального відома не пізніше, ніж за місяць до початку державних екзаменів.

Екзамен проводиться в навчальній групі згідно із розкладом. Всі студенти групи, сформованої навчальною частиною, повинні з'явитися до початку екзамену в аудиторію, що вказана в розкладі.

При усній формі проведення державного комплексного екзамену з фаху на одному засіданні ДЕК проводиться атестація не більше 20 студентів. Тривалість проведення державного комплексного екзамену з фаху не повинна перевищувати 6 годин на день.

Для складання державного комплексного екзамену з фаху навчальною частиною спеціально виділяються і закріплюються за ДЕК постійні аудиторії.

Під час екзамену забороняється:

- використовувати будь-яку літературу, записи, мобільні телефони;
- підказувати, говорити, надавати консультації студентами один одному;
- консультуватися з членами державної екзаменаційної комісії;
- виходити з аудиторії з будь-якими робочими аркушами.

Екзаменаційна комісія (після завершення усіх етапів державного комплексного екзамену з фаху всіма студентами) ухвалює рішення і оголошує результати державного екзамену.

1.3. Перелік документів та їх підготовка

для державного комплексного екзамену з фаху

В день державного комплексного екзамену з фаху до екзаменаційної комісії подаються:

- програма комплексного державного екзамену розглянута і обговорена на засіданні кафедри викладачів фінансово-економічних дисциплін;
- наказ про затвердження голови ДЕК;
- наказ про затвердження членів ДЕК;

- списки студентів, допущених до складання комплексного державного екзамену, за підписом заступника директора з навчальної роботи;
- зведені екзаменаційні відомості;
- навчальні програми з дисциплін, винесених на державні екзамени;
- відомість підсумкових оцінок за 2022-2024 роки навчання;
- комплекти екзаменаційних білетів та додатків до білетів, розглянутих і обговорених на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання;
- перелік навчально-методичного забезпечення, яким дозволяється користуватися під час складання державного комплексного екзамену з фаху, розглянутий і обговорений на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання;
- методичні рекомендації щодо підготовки до державного комплексного екзамену з фаху, обговорених на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання;
- критерії оцінювання кожного з трьох етапів перевірки теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти;
- перелік наочного приладдя, матеріалів довідкового характеру, технічні та дидактичні засоби й обладнання, що дозволені для використання студентами під час підготовки та відповідей на питання державного комплексного екзамену з фаху.

2. Організація та проведення комплексного державного екзамену.

2.1. Вихідні умови до державного комплексного екзамену з фаху та форма його проведення.

До державного екзамену допускаються студенти, які закінчили вивчення всіх теоретичних дисциплін, склали всі заліки й екзамени згідно з навчальним планом підготовки бакалавра спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Державний комплексний екзамен з фаху складається з трьох етапів перевірки та професійно-орієнтований на перевірку теоретичної та практичної підготовки:

- комплексної перевірки програмних компетентностей та програмних результатів навчання студентів за білетами, складеними у повній відповідності до програми державної атестації. Екзаменаційний білет містить теоретичний блок і практичне завдання з навчальних дисциплін «Теорія та методика музичного навчання та виховання (Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку)»; «Теорія та методика музичного навчання та виховання (Теорія та методика викладання музичного мистецтва)»; «Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання»; «Методика роботи з вокальним ансамблем»; «Музична психологія»; «Музична педагогіка»;
- перевірки практичних навичок з основного музичного інструменту;
- перевірки практичних навичок з практики роботи з хором.

До початку **першого етапу екзамену** група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ДЕК. Голова комісії вітає студентів з початком державного екзамену, знайомить їх зі складом ДЕК і коротко пояснює порядок її роботи. Кожному студенту видається екзаменаційний білет. Максимальна сума балів за всі відповіді на питання – 100 балів.

Екзаменаційні білети до державного комплексного екзамену з фаху мають таку структуру: 2 теоретичних питання та 1 практичне завдання.

Враховуючи режим роботи комісії, до екзамену запрошуються одночасно не більше 6-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією. Кульмінаційна частина екзамену – заслуховування комісією відповідей студента. Якщо студент відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голові комісії необхідно спрямувати відповідь студента у правильному напрямі. Члени

комісії, з дозволу голови ДЕК, мають право задавати уточнюючі й додаткові питання. Методично доцільно задавати питання після відповідей студента на всі питання екзаменаційного білета.

Якщо студент допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях студента.

Додаткові питання члени комісії задають на державному комплексному екзамені з фаху за таких обставин:

- відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на екзамені невимушеної, доброзичливої обстановки, яка сприятиме спокійній підготовці студентів до відповідей.

Разом з тим важливо органічно поєднувати на державному екзамені високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів.

Другий етап екзамену проводиться на наступний день і передбачає **перевірку практичних навичок з практики роботи з хором**. Студент на екзамені демонструє процес розучування хорового твору *carrella* із заздалегідь запропонованого списку (Додаток Б). Твори розподіляються між студентами за два тижні до екзамену. Одержаний твір випускник повинен вивчити напам'ять, розробити план і методику роботи з хором.

Розучуванню твору має передувати вступна бесіда, яка містить інформацію про авторів хорового твору (чи обробки), жанр, тему, ідею твору,

розмір, тональність, характер та особливості виконання. Бесіда має бути емоційною, логічно побудованою, лаконічною.

Після бесіди здобувач освіти виконує партитуру хорового твору на фортепіано. Виконувати партитуру слід без педалі, глибоко, компактно, пов'язуючи звуки, наближаючи гру на інструменті до хорового звучання. Виконати партитуру таким чином допомагає правильно підібрана аплікатура. Особливу увагу при грі слід звернути на виконання цезур, дихання. Дуже важливо показувати траєкторію кожного голосу, нюансування, фразування, динаміку.

В процесі роботи з хором випускник демонструє своє володіння диригентським жестом, навички хормейстерської роботи з хоровим колективом, вміння чути і коригувати хорове звучання, встановлювати контакт з хоровим колективом. Випускник має показати своє вміння чути звуковисотні, ритмічні, темпові, а також специфічні вокально-хорові елементи звучання (звуковедення, фразування, дихання, тощо). Тривалість роботи 15-20 хвилин.

Третій етап екзамену відбувається на наступний день після другого етапу і передбачає перевірку практичних навичок з основного музичного інструменту.

На екзамен виносяться 2 твори за вибором (Додаток Б):

1. Поліфонічний твір або твір великої форми (сонатне алегро, класичні варіації, рондо, частина концерту).
2. Класична п'єса (твір малої форми).

На екзамені студенти повинні:

- виконати твори, різні за змістом, стилем, фактурою і формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури;

- твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, музичного керівника. Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками

поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами. Крупна форма (сонати, рондо, концерти) вимагає від студента вміння опанувати драматургією музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення. П'єси – уміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, використовуючи різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка) та уміти реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

2.2. Оцінювання державного комплексного екзамену з фаху

Оцінювання державного комплексного екзамену з фаху відбувається шляхом визначення середнього балу із оцінок за його три етапи:

- комплексної перевірки програмних компетентностей та програмних результатів навчання студентів з дисциплін «Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку»; «Теорія та методика викладання музичного мистецтва»; «Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання»; «Методика роботи з вокальним ансамблем»; «Музична психологія»; «Музична педагогіка»;
- перевірки практичних навичок з практики роботи з хором;
- перевірки практичних навичок з основного музичного інструменту.

Кожний з етапів попередньо оцінюється за 100-бальною системою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується у навчальному закладі, з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи.

В основу оцінювання знань студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного змісту курсу;
- обґрунтованість і аргументованість відповідей, точність визначень;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Відмінно (А) студент одержує, якщо в своїй відповіді він виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу в обсязі програмного матеріалу, здатність правильно виконувати завдання, передбаченні програмою, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється за всі правильно виконані практичні завдання.

Дуже добре (В) студент одержує, якщо у своїй відповіді він виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання, в тому числі практичні, на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань.

Добре (С) студент отримує, якщо при загальному знанні програмного матеріалу студент протягом вивчення курсу у виконанні завдань припускався суттєвих помилок.

Задовільно (D) оцінюється відповідь студента, в якій він виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, продемонстрував здатність до виконання завдань, передбачених програмою, на рівні репродуктивного відтворення. Така оцінка виставляється студенту, який володіє необхідним резервом

знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача. При вірній відповіді лише на половину запитань студент отримує **достатньо (E)**

Незадовільно (FX) оцінюється відповідь, у якій студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного відтворення. Такий рівень виявляє невідповідність студента до самостійної професійної діяльності.

Незадовільно (F) студент отримує у випадку, якщо дав менше половини правильних відповідей на запитання.

3. Підведення підсумків комплексного державного екзамену

3.1. Оголошення результатів комплексного державного екзамену

Результати комплексного державного екзамену оголошуються студентам після закінчення всіх трьох етапів та оформлення протоколів ДЕК. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів.

Студент має право у цей день подати заяву до членів ДЕК про перегляд результатів державного комплексного екзамену з фаху. При перегляді результатів обов'язково повинні бути присутні всі члени екзаменаційної комісії.

3.2. Оформлення результатів комплексного державного екзамену

Рішення щодо оцінки знань студента приймається ДЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати комплексного державного екзамену за фахом визначаються у 100 бальній системі, шкалі ECTS та національній шкалі. Студентам, які не склали комплексний державний екзамен з повноважних причин (підтверджених документально), директором коледжу йому може бути надана можливість складання екзамену під час підготовки до інших державних екзаменів.

Усі засідання державної екзаменаційної комісії протоколюються. У протоколи записуються поставлені студентам питання, вносяться оцінки, одержані на державному екзамені, особливі думки і зауваження членів комісії, вказуються кваліфікація та державний документ (з відзнакою чи без відзнаки), що видається студенту-випускнику. Протокол підписують голова та члени державної комісії, які брали участь у засіданні. Протоколи засідань ДЕК здаються на факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва.

3.3. Звіт про результат екзамену

Після закінчення роботи Державної екзаменаційної комісії її голова складає звіт. У звіті голови комісії дається аналіз рівня підготовки випускників зі спеціальності, характеристика знань студентів, виявлених під час захисту, недоліки в підготовці з окремих дисциплін (питань), висловлюються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу. Підсумки державного комплексного екзамену з фаху обговорюються на засіданнях кафедри теорії та методики музичного виховання, Вченої ради коледжу.

3.4. Реалізація висновків і рекомендацій ДЕК

Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва, випускаюча кафедра за підсумками комплексного державного екзамену за фахом розробляють і здійснюють відповідні заходи, які спрямовані на подальше удосконалення викладання фахових дисциплін і підвищення якості підготовки фахівців у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Вимоги до структури звіту ДЕК

З В І Т

**про роботу Державної екзаменаційної комісії
із складання комплексного державного екзамену
освітнього ступеня «Бакалавр»**

зі спеціальності (з напрямку підготовки) _____

(код та назва спеціальності (напрямку підготовки))

**1. Склад ДЕК та організація її роботи із складання
державного комплексного екзамену з фаху**

Державна екзаменаційна комісія із складання державного комплексного екзамену з фаху освітнього ступеня «Бакалавр» призначена наказом по коледжу

від « ___ » _____ 20__ р. № _____ у складі:

Голова комісії: _____

(ПІБ, науковий ступінь і вчене звання, посада)

Члени комісії: _____

(ПІБ, науковий ступінь і вчене звання, посада)

Далі у довільній формі надається така інформація:

- питання організації роботи комісії (розклад роботи ДЕК), повнота забезпечення необхідними матеріалами і документами;
- зауваження щодо забезпечення організації роботи ДЕК.

2. Результати складання комплексного державного екзамену

Результати захисту надаються у вигляді таблиці.

3. Якість підготовки випускників

У цьому розділі на підставі аналізу складання комплексного державного екзамену відображаються:

- рівень підготовки фахівців відповідного ОС;
- характеристика знань, умінь та навичок випускників, їх відповідність вимогам ОС;
- позитивні моменти у підготовці фахівців;

- **недоліки та невирішені питання, які впливають на якість підготовки фахівців.**

4. Висновки та рекомендації

Формулюються загальні висновки щодо якості складання комплексного державного екзамену із зазначенням позитивних здобутків та виявлених недоліків, надаються рекомендації та пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності підготовки до державного екзамену, звертається увага керівництва кафедри, факультету та коледжу на необхідність усунення недоліків, які суттєво впливають на якість підготовки майбутніх фахівців.

Голова ДЕК _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ознайомлений:

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Примітки:

- При складанні звіту не обов'язково окремо виділяти вищезазначені розділи, крім розділу «Висновки та рекомендації».
- Курсивом надано рекомендації щодо змісту відповідного розділу.

Державний комплексний екзамен з фаху

I етап

Питання з навчальної дисципліни

**Теорія та методика музичного навчання та виховання
(Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку,
Теорія та методика викладання музичного мистецтва)**

1. Методика навчання гри дітей дошкільного віку на дитячих музичних інструментах.
2. Основні принципи добору дошкільного пісенного репертуару.
3. Методика організації та проведення музично-театралізованого свята в ЗДО.
4. Види музичної діяльності дошкільників на музичному занятті в ЗДО.
5. Етапи розучування танців, сюжетних, несюжетних ігор на музичному занятті в ЗДО.
6. Класифікація дитячих музичних інструментів.
7. Основні співацькі навички та методика їх формування у дітей дошкільного віку.
8. Методи та прийоми роботи музичного керівника ЗДО на заняттях із слухання музики.
9. Методика проведення музично-дидактичних ігор для дітей дошкільного віку.
10. Діагностування рівня музичного розвитку дітей дошкільного віку.
11. Мета та завдання предмету «Музичне мистецтво» у закладі загальної середньої освіти.
12. Загальна характеристика Державних стандартів початкової та базової середньої освіти.
13. Нова українська школа: мета, завдання, компетентності.
14. Структура уроку музичного мистецтва в ЗЗСО.
15. Типи уроків музичного мистецтва. Нестандартні уроки.
16. Дати характеристику типових освітніх програм з музичного мистецтва для 1-4 класів.
17. Календарно-тематичне планування уроків музичного мистецтва в ЗЗСО.
18. Основні види музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва.
19. Методи формування музичного сприймання у школярів.
20. Методика формування вокально-хорових навичок учнів на уроках музичного мистецтва.

21. Охарактеризуйте основні методи навчання музичної грамоти на уроках музичного мистецтва.
22. Методика організації музичних гуртків у ЗЗСО.

Рекомендована література

1. Газіна І. О. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта", вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків / І. О. Газіна. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. – 196 с.
2. Воєвідко Л. М. Методика музичного виховання : Навчальний посібник / Людмила Воєвідко. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин Я. І., 2019. – 220 с. Галіцина Л. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності: навч.-метод.посібник / Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
4. Державний стандарт базової середньої освіти. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
5. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огневюк ; авт кол. : Г. В. Беленька та ін. ; наук. ред. Г. В. Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
6. Леонтович М.Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України / З педагогічної спадщини. Упор. Л. О. Іванова. – Київ : Музична Україна, 1989.
7. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: збірник методичних матеріалів / Упор. І.А. Романюк. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 104 с.
8. Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya / Під заг. ред. Н. М. Бібік.К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
9. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" (нова редакція). У 2 ч. / Аксьонова О. П., Аніщук А. М, Артемова Л. В. та ін. / наук.кер. О. Л. Кононко. – К. : ТОВ "МЦФЕР-Україна", 2014.
10. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному закладі : навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 280 с.
11. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 297 с.

Питання з навчальної дисципліни
Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання

1. Охарактеризуйте моделі поліцентричної інтеграції змісту мистецької освіти.
2. Визначте дефініцію «предметна мистецька компетентність».
3. Охарактеризуйте структуру програми «Мистецтво», створену на основі Державного стандарту. Назвіть її змістовні лінії.
4. Назвіть інтегруючі категорії, спільні для сприйняття будь-якого виду мистецтва.
5. Дайте визначення сутності інтеграції у шкільній мистецькій освіті. Які провідні інтегратори мистецького курсу?
6. Охарактеризуйте основні методичні підходи до проектування та моделювання уроків мистецтва.
7. Назвіть форми та методи роботи на уроках мистецтва.
8. Назвіть типи, жанри та структуру уроків мистецтва. Які основні види діяльності учнів на уроках мистецтва?
9. Визначте дефініцію «художня драматургія» уроків мистецтва
10. Охарактеризуйте різновиди художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва.

Рекомендована література

1. Енциклопедія мережі Інтернет. URL: <https://uk.wikipedia.org>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/paran186#n186>
3. Інститут модернізації змісту освіти. Електронні версії підручників для 1-11 класів. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
4. Інтернет-магазин «Українська програма». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://www.ukrprog.com/index.php?categoryID=28>
5. Класична музика (персоналії, словник музичних термінів, колекція музичних записів тощо). URL: <https://www.classic-music./>
6. Концепція Нової української школи. URL: <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>
7. Лувр (Париж, Франція). URL: <https://www.louvre.fr/>
8. Методичний портал Інтернет ресурсів для вчителів художньо-естетичного циклу. URL: <http://metodportal.com/node/597>
9. Метрополітен (Нью-Йорк, США). URL: <http://www.metmuseum.org>
10. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

Питання з навчальної дисципліни

Методика роботи з вокальним ансамблем

1. Дати визначення поняття «вокальний ансамбль». Класифікація вокальних ансамблів.
2. Принципи організації вокального ансамблю та формування його репертуару.
3. Описати методику розспівування дитячого вокального ансамблю.
4. Поетапний план роботи над ансамблевим твором.
5. Проаналізувати методи роботи над мелодичним і гармонічним строем.
6. Формування навичок сценічної діяльності ансамблю.
7. Назвати основні складові підготовки учасників вокального ансамблю до концертного виступу.
8. Методика проведення генеральної репетиції концертного виступу ансамблю.
9. Структура аналізу концертно-виконавської діяльності вокального ансамблю.
10. Методи роботи над дикцією в ансамблі. Літературна вимова при співі.

Рекомендована література

1. Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль: теорія і практика [Електронне видання] : навчальний посібник для здобувачів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво. 2022. 170 с.
2. Михайличенко О. В. Загальні методи музичного навчання // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. - Вип. 27. - К.: Видав. центр КНЛУ, 2004. - 210 с
3. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами: методичні рекомендації/Укладач: Тимофєєв І.А., – Рівне: «Волинські обереги», 2020 – 44 с.
4. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання»). – Кіровоград: КДПУ, 2005. – 80 с.
5. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька / О.П. РудницькаК.: ІППО, 2002 - 270 с.
6. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – Київ, 1998. – 160 с.
7. Якимчук С. Музична грамота і хорове сольфеджіо в дитячому хоровому колективі // Мистецтво та освіта. - 2003. - № 8. - С. 21- 25.

Питання з навчальної дисципліни Музична психологія

1. Задатки й здібності дитини. Класифікація музичних здібностей.
2. Характеристика музичних здібностей та рівні їх розвитку.
3. Емоційний інтелект дитини. Психологія публічного виступу.
4. Музична психологія як наука. Основні напрямки музичної психології.
5. Дати визначення понять «творчість», «креативність». Методи розвитку творчих здібностей школярів на уроках музичного мистецтва.
6. Сутність понять «талант», «обдарованість», «геніальність» в музичній психології.
7. Музичне мислення. Види інтелекту.
8. Типи темпераменту музиканта: психологічна характеристика.
9. Музикотерапія на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО.
10. Арт-терапія як метод розвитку особистості.

Рекомендована література

1. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навч. посібник / І. Д. Бех. – Київ : Академвидав, 2009. – 248 с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 3-тє видан., випр. і доп. К.: «Центр учбової літератури», 2009. 2007 с.
3. Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ. спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп. нац. ун-т. ім.Лесі Українки, 2016. 230 с.
4. Колесніченко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч.-метод. посібник. Київ : КНЕУ, 2002. 157 с.
5. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія / Л. М. Масол. – Київ : Промінь, 2006. – 432 с.
6. Науменко С.І. Психологія музичної діяльності. Чернівці: ПП Видавничий дім «Родовід», 2015. 408 с.
7. Психологія розвитку та формування особистості дитини : реком. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад.: Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. Харків : ХНПУ, 2018. 76 с.
8. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології : навч. посібник. Ін-т педагогіки і психології профес. освіти АПН України. Київ, 2006. 529 с.
9. Роменець В. Психологія творчості: монографія. К.: Либідь, 2004. 288 с.
10. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
11. Філософська естетика і психологія мистецтва: навч. посібник / Є. Я. Басін, В. П. Крутоус. К.: Гардаріки, 2009. 287 с.
12. Ярмо М.І. Психологія музичних здібностей: курс лекцій. Дрогобич, Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені І.Франка, 2015. 218с.

Питання з навчальної дисципліни

Музична педагогіка

1. Розкрити сутність музичної педагогіки як галузі педагогічних наук.
2. Охарактеризувати зміст основних категорій музичної педагогіки «виховання», «навчання», «розвиток».
3. Розкрити значення новаторської музично-педагогічної діяльності українських композиторів М.Лисенка, Я.Степового, К.Стеценка, М.Леонтовича (на вибір).
4. Охарактеризувати складові професійної діяльності учителя музичного мистецтва, музичного керівника.
5. Розкрити практичне значення «Граматики мусикійської» М.Дилецького (1630-1690).
6. Оцінювання досягнень учнів в галузі мистецької освіти: формувальне та підсумкове оцінювання.
7. Охарактеризувати особливості музичної освіти у братських школах України.
8. Розкрити роль Глухівської школи півчих у формуванні засад вітчизняної музичної освіти.
9. Дати визначення поняття «дитячий фольклор», охарактеризувати його жанри і виховні можливості.
10. Технологія LEGO на уроках музичного мистецтва в початковій школі.

Рекомендована література

1. Воевідко Л. Музична педагогіка : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
2. Гуральник Н.П. Історія музичної освіти України : курс лекцій для студентів музичних спеціальностей ВОЗ мистецького спрямування. 2-е вид., виокремлено та конкретизовано історичний дискурс / Н.П.Гуральник. – Київ : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 31 с.
3. Дилецький М. Граматика музикальная/ фотокопія рукопису, 1723 р. / М.Дилецький. – К. : Муз. Україна, 1970.
4. Завальнюк А.Ф. Микола Леонтович. Дослідження, документи, листи. До 125-ї річниці від дня народження / Анатолій Завальнюк. – Вінниця : «Поділля – 2000», 2002. – 256 с.
5. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки : теорія та історія : Навч. посібник для студентів музичних спеціальностей / О.В.Михайличенко. – Суми : Вид-во «Наука», 2004. – 210 с.
6. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка : Навч. посіб. / В.А. Мосіяшенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. – 176 с.
7. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. / О.М. Олексюк. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248 с.
8. Черкасов В.Ф. Становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (1962–1991 рр.) : монографія / В.Ф. Черкасов. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2008. – 376 с.

Державний комплексний екзамен з фаху
II етап
Інструментальна та вокально-хорова підготовка
Хоровий клас та практика роботи з хором

Перелік рекомендованих творів

1. «Дрімають села». Вірші І.Франка. Музика В.Колотія.
2. «Заплету віночок». Українська народна пісня. Обробка Ю.Антківа.
3. «Іванчику-білоданчику». Українська народна пісня. Перекладення для хору А.Бикодьорова.
4. «Лугом іду, коня веду». Українська народна пісня. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
5. «Налетіли журавлі». Українська народна пісня. Обробка К.Стеценка. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
6. «Ой вербо, вербо». Українська народна пісня. Обробка А.Бикодьорова.
7. «Овес». Українська народна пісня. Обробка А.Зінов'єва.
8. «Ой за гаєм, гаєм». Українська народна пісня. Обробка В. Іваннікова.
9. «Ой, за горою». Українська народна пісня. Обробка Є.Козака.
10. «Ой ти, місяцю». Українська народна пісня. Обробка В.Островського. Перекладення для хору А.Бикодьорова.
11. «Ой, у полі озерце». Українська народна пісня. Обробка К.Стеценка. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
12. «Ой ходила дівчина бережком». Українська народна пісня. Обробка В. Іваннікова.
13. «Ой чия то черешенька». Українська народна пісня. Обробка К.Демуцького.
14. «Осінь». Народна мелодія. Обробка Ф.Колесси.
15. «Піду в садочок». Українська народна пісня. Обробка М.Леонтовича. Перекладення для хору А.Бикодьорова.
16. «Прощай, село». Українська народна пісня. Обробка М.Леонтовича.
17. «Сонце низенько, вечір близенько». Українська народна пісня. Обробка А.Бикодьорова.

Рекомендована література

1. Агейкіна-Старченко Т.В. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором»: методичні рекомендації для студентів ЗВО / Вінниця: ТОВ «Друк-плюс», 2019, – 40 с.
2. Агейкіна-Старченко Т., Іскра С. У колі канонів : нотна хрестоматія для керівників хорових колективів загальноосвітніх шкіл та вищих навчальних закладів. – Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2018. – 32 с.
3. Гнатів З. Я., Сможаник О. С. Хоровий клас і практикум роботи з хором : методичні рекомендації до проведення занять [упор. З.Гнатів,

О.Сможаник]. – Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2014. – 32 с.

4. Євтушенко Д., Михайлов-Сидоров М. Питання вокальної педагогіки / Д. Євтушенко, М. Михайлов- Сидоров. – К. : Мистецтво, 1968.

5. Мартинюк Л.В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу "Хоровий клас та практикум роботи з хором" : для студентів спец. 7.02020401 "Музичне мистецтво". – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2014.– 58,[2] с.

6. Сбітнева Л. М. Розвиток співацьких голосів молодих школярів : Метод. посіб. для вчителів музики загальноосвітніх шкіл / Л. М. Сбітнева, А. І. Велікандо. – Луганськ: Знання, 2006. – 88с.

7. Світайло С.В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.- метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. – К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. –140с.

Державний комплексний екзамен з фаху

II етап

Інструментальна та вокально-хорова підготовка

Основний музичний інструмент

Перелік рекомендованих творів

Поліфонічні твори

Бах Й. С. Триголосні інвенції: до мінор, Ре мажор, ре мінор, мі мінор, Фа мажор, соль мінор
Французькі сюїти: до мінор, сі мінор, з других – окремі частини 8 маленьких прелюдій та фуг для органу (ред. Кабалевського, на вибір)
Маленькі прелюдії та фуги: № 4 До-мажор
Добре темперований клавир: прелюдії та фуги том 1 – до мінор, ре мінор, фа-дієз мінор, Сі-бемоль мажор. Том 2 – фа мінор.

Бах Ф. Е. Адажіо фа-дієз мінор
Алеманда мі мінор
Сициліана (з сонати Ре мажор)

Бах В. Ф. Граве та віваче до мінор
Фуга Ре мажор

Гендель Г. Сюїта № 4 мі мінор
Сюїта № 14 Соль мажор

Глінка М. Фуга ля мінор

Грабовський Л. 4 двоголосні інвенції

Колодуб Л. Фуга мі мінор

Лядов О. тв. 34. Три канони тв. 41. Фуга ре мінор

Павлюченко С. Прелюдія та фуга соль мінор

Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги: № 5 До мажор, № 6 Прелюдія та фугета ре мінор, № 8 ля мінор
Фантазія та фугета соль мінор
Французькі сюїти (на вибір)
Англійські сюїти (окремі частини)
Партита № 2 до мінор (окремі частини)
Токата Соль мажор, ч. 1
Прелюдії та фуги. ДТК. т. I: Ре мажор, Мі мажор, мі мінор, соль мінор. т. 2: ре мінор
Фантазія до мінор

Бах Ф. Е. Адажіо соль мінор

Гендель Г. Сюїти: № 5 Мі мажор, № 5 соль мінор

Дюбюк А. Фугато мі мінор

Косенко В. тв. 19. Сарабанда

Павлюченко С. Прелюдія та фуга сі мінор

Ревуцький Л. Канон

Бах Й. С. Прелюдії та фуги. ДТК. том 1: Фа мажор, Ля-бемоль мажор, Сі мажор.

том 2: до мінор, Мі-бемоль мажор, фа-дієз мінор, ля мінор, сі мінор Англійські сюїти (на вибір) Партити: № 1 Сі-бемоль мажор, № 3 ля мінор Токата мі мінор
Сюїта мі мінор

Бах Й. С. – Вівальді А. Концерто-гроссо Соль мажор
Гендель Г. Сюїти: № 3 ре мінор, № 12 мі мінор
Павлюченко С. Прелюдія та фуга ре мінор
Ревуцький Л. Фантазія та фуга. Канон сі-бемоль мінор
Римський-Корсаков М. Фуга на тему В-А-С-Н
Регер М. Прелюдії та фуги: мі мінор, Ре мажор
Скарлатті Д. Фуга до мінор
Форе Г. тв. 84. Фуга ля мінор
Хіндеміт П. Фуга Фа мажор

Бах Й. С. Прелюдії та фуги ДТК, т. 1: До мажор, Соль мажор, т. 2: До мажор, Фа мажор, сі мінор Партита мі мінор Токати: Ре мажор, ре мінор Італійський концерт
Капричіона від'їзд улюбленого брата Фуга на тему Альбіноні Мистецтво фуги. Канон № 4
Бах Й. С. – Бузюні Ф. Хоральні прелюдії фа мінор, Мі-бемоль мажор, соль мінор
Бібік В. 24 прелюдії та фуги (на вибір)
Гендель Г. Сюїта № 15 ре мінор. Фуга з сюїти № 2 Фа мажор
Куперен Ф. Пассакалія мі мінор
Скорик М. Прелюдії та фуги (на вибір)
Шостакович Д. Прелюдії та фуги: Соль мажор, Ре мажор, Ля мажор, Мі мажор
Щедрін Р. Прелюдія та фуга № 1 До мажор
Франк Ц. Прелюдія. Фуга та варіації

Твори великої форми

Бетховен Л. 6 легких варіацій Соль мажор 9 варіацій Ля мажор Сонати: тв. 2. № 1 фа мінор тв. 10. № 1 до мінор тв. 49. № 1 соль мінор тв. 79. № 1 Соль мажор Рондо тв. 51. № 1 До мажор
Гайдн Й. Концерт Ре мажор Сонати: № 2 мі мінор, № 4 соль мінор, № 5 До мажор, № 6 до-дієз мінор, № 7 Ре мажор, № 12 Соль мажор, Соната-партита Сі-бемоль мажор
Гендель Г. Соната-фантазія До мажор Варіації Мі мажор
Клементі М. Сонати: тв. 26. фа-дієз мінор тв. 28. Ре мажор тв. 47. Сі-бемоль мажор
Моцарт В.-А. Рондо Ре мажор, Фантазія ре мінор Сонати: № 4 Мі-бемоль мажор, № 5 Соль мажор, № 15 До мажор, № 19 Фа мажор ч. I Анданте з варіаціями Фа мажор Концерт Ля мажор
Скарлатті Д. Сонати: № 6 Фа мажор, № 9 ре мінор, № 10 ре мінор

Барток Б. Сонатина
Бах Ф. Е. Рондо сі мінор
Бетховен Л. Сонати: тв. 10. № 1, ч.ч. 2, 3. тв. 13 до мінор, ч.ч. 2, 3 тв. 14 № 2 Соль мажор, ч. I Концерт № 1 До мажор
Гайдн Й. Сонати: № 6 до-дієз мінор, № 9 Ре мажор, № 16 Сі-бемоль мажор, № 21 Фа мажор, № 28 Ля мажор Алєгро Ля мажор
Гендель Г. Пассакалія з сюїти № 7 соль мінор
Колесса М. Картинки Гуцульщини (сюїта для ф-но)
Мендельсон Ф. Концерти: соль мінор, ре мінор
Моцарт В.-А. Сонати: № 6 Ре мажор, ч. 1, № 9 Ре мажор, ч. 1, № 12 Фа мажор, № 16 сі-бемоль мажор Концерт Сі-бемоль мажор 12 варіацій До мажор

Бах Й. С. Концерт соль мінор
Бах Ф. Е. Сонати: фа мінор, Ля-бемоль мажор

Бетховен Л. Сонати: тв. 10. № 2 Фа мажор, тв. 14. № 2 Соль мажор тв. 31. № 1 Соль мажор, ч. 1 тв. 51. № 2 Рондо Соль мажор
Гайдн Й. Сонати: № 3 Мі-бемоль мажор, № 27 Сі-бемоль мажор
Клементі М. Соната № 10 сі мінор
Моцарт В.-А. Соната № 2 Фа мажор, № 10 До мажор, № 13 Сі-бемоль мажор
Рондо ля мінор Концерт ре мінор б варіацій на тему Сальєрі
Надененко Ф. Сюїта в формі старовинних танців
Скарлатті Д. Сонати (на вибір)

Бах Ф. Е. Концерт До мажор (соло)
Бетховен Л. Сонати: тв. 2. № 2 Ля мажор, ч. 1, тв. 10. № 3 Ре мажор тв. 22. № 11 Сі-бемоль мажор, тв. 27 № 1 Мі-бемоль мажор Анданте Фа мажор Концерти: № 2 Сі-бемоль мажор, № 3 до мінор
Гайдн Й. Соната № 25 до мінор Анданте з варіаціями фа мінор
Гендель Г. Варіації ре мінор
Гріг Е. тв. 7. Соната мі мінор
Моцарт В.-А. Варіації на тему Глюка Дев'ять варіацій Ре мажор Концерт Мі-бемоль мажор Сонати: № 2 Ля мажор, № 17 Ре мажор Фантазія та соната ре мінор
Фантазія № 2 до мінор
Равель М. Сонатина
Скорик М. Партита № 5
Скарлатті Д. Соната № 25 Фа мажор
Солтис А. Тема з варіаціями
Хіндеміт П. Соната № 3
Шуберт Ф. Сонати: тв. 42. ля мінор, ч. 1, тв. 120. Ля мажор, тв. 164. ля мінор

Твори малої форми

Барвінський В. Лірницька пісня
Беркович І. тв. 46. Прелюдії (на вибір)
Бетховен Л. тв. 33 та тв. 119. Багателі (на вибір)
Гріг Е. тв. 53. Серце поета, тв. 54. Ноктюрн
Дремлюга М. Прелюд
Дакен К. Зозуля
Колесса М. Три коломийки
Контрасти
Кос-Анатольський А. Прелюд
Косенко В. тв. 3. № 8 Мазурка тв. 3. № 2 Менует
Лисенко М. тв. 39. Елегія "Журба" тв. 40. № 3 Елегія, тв. 41. Елегія
Ліст Ф. Втіхи: № 2 Мі мажор, № 3 Ре-бемоль мажор
Людкевич С. Пісня без слів Ля-бемоль мажор
Мусоргський М. "В деревне"
Мендельсон Ф. Пісні без слів: тв. 38. №№ 10, 11 тв. 53. №№ 20, 22 тв. 62, №№ 25, 29
Раков М. Арабеска Соль-мажор
Сільванський М. Стрімкий потік
Сильвестров В. Ранкова музика (зб. "Музика в старовинному стилі")
Скорик М. Лірник
Тактакішвілі О. Поема
Шамо І. Картини російських живописців (на вибір)
Шопен Ф. Ноктюрн до-дієз мінор ("Посмертний") Листки з альбому Кантабіле
Шуберт Ф. тв. 142. Експромт Ля-бемоль мажор тв. 68. Зиматв. 99. "Строкати сторінки" №№ 1, 3, 4, 6
Шуман Р. тв. 124. "Сторінки з альбому" №№ 4, 11

Бетховен Л. тв. 119. Багателі
Барвінський В. Прелюдії: мі мінор, соль мінор
Бабаджанян А. Прелюдія фа мінор
Вериківський М. Фрагменти з балету “Весняна казка”: Два танці Весняні танки
Глієр Р. тв. 30. Прелюдія фа мінор тв. 47. Ескіз фа-дієз мінор
Грабовський Л. 5 характерних п’єс
Гріг Е. тв. 43. Поєматв. 65. Весільний день в Трольхаугені
Жилінський О. Казка
Колесса М. Мініатюри
Фантастичний прелюд
Кос-Анатольський А. Прелюд соль мінор
Косенко В. тв. 8. Етюд до-дієз мінор Три коломийки
Ліст Ф. Втіхи: №№ 1, 2 Чотири маленькі п’єси
Мендельсон Ф. Пісні без слів: тв. 38, №№ 17, 18, тв. 53, №№ 19, 21, 24 тв. 67, № 31
Пуленк Ф. Вічний рух 2 ноктюрни
Рахманінов С. тв. 3. Елегія тв. 10. Романс
Ревуцький Л. тв. 4. Три прелюді тв. 11. Прелюдії
Скрябін О. Прелюдії: тв. 11, тв. 16 тв. 25. № 3 Мазурка
Шамо І. Українська сюїта Гумореска Картини російських живописців
Шопен Ф. Ноктюрни: тв. 9. № 1 сі-бемоль мінор, тв. 55. № 1 фа мінор тв. 72. № 1 мі мінор
Шуберт Ф. тв. 90. Експромти: Ля-бемоль мажор, Мі-бемоль мажор тв. 94. Музичні моменти
Шуман Р. тв. 28. романс Фа-дієз мажор тв. 124. Листки з альбому

Барбер С. Експресії
Барток Б. тв. 6. Багателі: № 2, 7 тв. 14. Сюїта: АLEGRO мольто, Скерцо, Ведмежий танець
Брамс Й. тв. 76. Інтермеццо Сі-бемоль мажор
Вериківський М. Три прелюдії Фрагмент з балету “Весняна казка”: Гуцульський танок 6
варіацій
Гріг Е. тв. 19. В горах тв. 40. Сюїта з часів Хольберга: Прелюдія, Арія, Сарабанда,
Рігодонт тв. 53. Імпровізація
Дебюссі К. Дитячий куточок (окремі номери) Місячне сяйво
Кос-Анатольський А. Гомін верховини
Ліст Ф. Лорелєя Рапсодія № 5 Ноктюрн № 3 Ля-бемоль мажор
Лисенко М. тв. 12. Мрія (“На солодкім меду”)
тв. 17. Меланхолійний вальс тв. 37. Пісня кохання
Людкевич С. Листок з альбому
Мендельсон Ф. Фантазія фа-дієз мінор тв. 67. Пісня за прядкою
Моцарт В.-А. Адажіо сі мінор
Метнер М. тв. 26. № 3 Казкатв. 7. Ідилія
Ревуцький Л. Прелюдії: тв. 7, тв. 11 (на вибір)
Равель М. Вальс
Сільванський М. Українське скерцо
Скорик М. Блюз Коломийки
Степаненко М. Образи, зошит 2
Фільц Б. Закарпатські новелети (10 мініатюр для фортепіано)
Шамо І. Українська сюїта Прелюдії: № 2 ля мінор, № 4 до мінор, № 9 Мі мажор
Класична сюїта: Арія, Гавот, Жига Дума
Штогаренко А. Поема
Шопен Ф. Ноктюрни: тв. 9. Мі-бемоль мажор, тв. 32. Сі мажор Полонези: тв. 40. до
мінор, тв. 71. № 3 фа мінор
Шуберт Ф. тв. 142. Експромт фа мінор

Шуман Р. тв. 99. “Строкати сторінки” (на вибір)тв. 111. Фантастичні п’єси

Бетховен Л. тв. 126. Багателітв. 129. Рондо

Брамс Й. тв. 118. Інтермецо Ля мажор

Гершвін Д. Три прелюдії

Гріг Е. тв. 19. № 6 З карнавалуБалада

Дворжак А. тв. 86. № 7 Народний танець “Фуріант”

Дебюссі К. Прелюдії: Кроки на снігу, Паруси,Потонулий соборСюїта для фортепіаноПрелюдія, Сарабанда, Токата

Задерацький В. 24 прелюдії (на вибір)

Карабиць І. 24 прелюдії (на вибір)

Кос-Анатольський А. Гуцульська токата

Косенко В. тв. 3. № 1 Мазуркатв. 9. № 2тв. 12. Дві поеми-легенди: мі мінор,мі-бемоль мінортв. 8. № 3Куранта та Бурре (зб. “11 етюдів у формі старовинних танців”)

Ліст Ф. Ноктюрн № 2 Мі мажор

Сонети Петрарки: №№ 104, 123

Лятошинський Б. тв. 38. Три прелюдіїтв. 44. П’ять прелюдій

Лядов О. тв. 27. Три прелюдіїтв. 44. Баркарола Фа-дієз мажор

Пуленк Ф. Імпровізація

Ревуцький Л. тв. 4. Прелюдії: фа-дієз мінор,до-дієз мінортв. 7. Прелюдії: Мі-бемоль мажор,сі-бемоль мінор

Сільванський М. Музичні замальовки (за поемою М. Гоголя “Мертві душі”)

Скорик М. Бурлеска

Шопен Ф. Ноктюрни: тв. 9. сі-бемоль мінор,тв. 15. Фа-дієз мажорПолонези: тв.26. до-дієз мінор,тв. 40. Ля мажорПрелюдії (на вибір)

Шуберт Ф. тв. 90. Експромт Соль-бемоль мажортв. 142. Експромт Сі-бемоль мажор

Шуман Р. тв. 2. Метеликитв. 111. Фантастичні п’єситв. 18. Арабескатв. 21.Новелета Фа мажортв. 26. Віденський карнавал

Шамо І. Прелюдії: № 3 Соль мажор, № 6 сі мінор№ 8 ля мінор (зб. “12 прелюдій для ф-но”)Токата

Штогаренко А. Пам’яті музикантівТри поеми

Чепелянський Л. Токата

Щедрін Р. Поема“Наслідування Альбенісу”

Рекомендована література

1. Ансамблі для фортепіано. ДМШ. 6 клас. – Київ: Музична Україна, 1984.
2. Ансамблі для фортепіано. ДМШ. 7 клас. – Київ: Музична Україна, 1985.
3. Бабинець Н. Камерно-вокальні твори композиторів Галичини ХХ ст. – Львів: Сполом, 2007.
4. Барвінський В. Твори для фортепіано. – Київ: Музична Україна, 1988.
5. Brahms Album. - Edition “Musika”, Budapest, 1988.
6. Герасимчук В. “Горить моє серце” (хори та солоспіви на сл. Л. Українки). – Луцьк: Надтир’я, 1994.
7. Граємо джаз. Твори українських радянських композиторів. – Київ: Музична Україна, 1990.
8. Косенко В. Вибрані твори для фортепіано. – Київ: Музична Україна, 1967.
9. Людкевич С. Вибрані твори для фортепіано. – Київ: Музична Україна, 1989.
10. Маник В. Музичні замальовки. – Івано-Франківськ, 2007.
11. Нижанківський Н. Твори для фортепіано. – Київ: Музична Україна, 1989.
12. Нижанківський Н. Фортепіанні твори для молоді. – Тернопіль: Лілея, 1996.
13. Педагогічні п’єси для фортепіано. – Київ: Мистецтво, 1966.